

CZYTELNICY > REDAKCJA - Z

przedsiębiorcami o skutkach powodzi

Napisano dnia: 2024-12-04 11:40:37

(Inf. zewn.). **Byłem w Łądku Zdroju w dniu 28 listopada 2024 r. na spotkaniu przedsiębiorców dotkniętych skutkami powodzi z przedstawicielami rządu i Banku BGK. Organizatorem spotkania było Stowarzyszenie Razem dla Regionu Śnieżnik. Jego celem było omówienie istniejących problemów i ograniczeń w organizacji wsparcia w odbudowie tego, co zniszczyła powódź 2024 roku. Roboczy charakter spotkania oznaczał otwartą dyskusję, bez udziału mediów. Należy zaznaczyć, że moment otwarcia spotkania odbył się z ich udziałem.**

Na wstępie minister - pełnomocnik rządu ds. usuwania skutków powodzi potwierdził, że na potrzeby przedsiębiorców są zabezpieczone środki finansowe. Będą one uruchamiane etapami, z zastosowaniem różnych instrumentów finansowych. Potwierdził również, że w perspektywie długoterminowej myśli się o rozwiązaniach systemowych w likwidacji skutków kryzysów, m.in. takich, jaką jest powódź. Skomentował ważny dla procesu odbudowy problem tzw. „czerwonych stref”. Sprawy ważnej, ponieważ dotyczy decyzji o miejscu odbudowy - czy podjąć ryzyko odbudowy w dotychczasowym miejscu prowadzonej działalności gospodarczej, czy w innym miejscu, gdzie takie ryzyko nie istnieje? To kwestia informacji, jaką można będzie uzyskać z opracowywanego obecnie kompleksowego modelu ochrony przeciwpowodziowej. Pan minister przekazał informacje, że pierwsze efekty tej pracy będą dostępne na przełomie stycznia i lutego 2025 roku. Zaznaczył, że będzie to kierunkowa informacja poddana konsultacjom społecznym, co oznacza, że nie będzie to pewna informacja, którą będzie można wykorzystać do decyzji, gdzie się odbudowywać. Do momentu wypracowania konsensusu społecznego przedstawiona propozycja może się zmieniać. To poważny problem, w którym brak jest synergii organizowanego wsparcia finansowego z ostatecznym kształtem tzw. „czerwonych stref”, które są czymś trwałym na ziemi kłodzkiej.

W obszarze organizacji wsparcia finansowego minister przekazał informacje o uruchomieniu przez Bank Gospodarstwa Krajowego - Programu wsparcia przedsiębiorstw dotkniętych powodzią którego pierwsza transza będzie dostępna dla przedsiębiorców w I dekadzie grudnia br. W tym zakresie oddał głos przedstawicielowi Banku BGK, który poinformował, że na potrzeby firm ziemi kłodzkiej przeznaczono kwotę 44 mln zł. Do jej obsługi wyznaczono 2 operatorów, z którymi bank podpisze umowy o przeprowadzenie jej dystrybucji. Tymi operatorami są: Polski Fundusz Rozwoju (Szczecin) oraz Fundacja dla Rozwoju Śląska (Opole). Nie odpowiedział na pytanie, dlaczego do obsługi potrzeb firm z ziemi kłodzkiej nie wybrano operatora z Dolnego Śląska działającego blisko obszaru dotkniętego skutkami powodzi. Moim zdaniem jest to sytuacja dziwna, wymagająca wyjaśnienia. Zwyczajowo zaciąganie zobowiązania pożyczkowego często wymaga wyjaśnień czy doradztwa. W przyjętym przez bank rozwiązaniu na pewno będzie to utrudnione i związane z dodatkowymi kosztami. Nie jest znana informacja, w jaki sposób wybrani operatorzy będą się komunikować z firmami z ziemi kłodzkiej. To, co wiadomo, to ma być to pożyczka z 90-proc. umorzeniem. Ale na jakich zasadach, nie wiadomo. Nie zostały podane wytyczne (bank ma udostępnić na stronie www. po podpisaniu umów z operatorami), przez co trudno było dyskutować o atrakcyjności zaproponowanego wsparcia. Z już udostępnionych przez operatorów informacji, szczegóły wsparcia będą prawdopodobnie znane 4 grudnia 2024, a nabór zostanie ogłoszony 10.12.2024. Warto więc śledzić strony internetowe wskazanych operatorów. Z myślą o przyszłości zadbać o to, aby operatorami wsparcia były instytucje z Dolnego Śląska posiadające zdolności organizacyjne na terenie ziemi kłodzkiej.

Przedstawiciel przedsiębiorców, otwierając spotkanie, zwrócił uwagę na potrzebę pilnego remontu drogi wojewódzkiej na odcinku Żelazno- Stronie Śląskie. Poprosił ministra - pełnomocnika rządu ds. powodzi o interwencję w sprawie i pomoc o uzyskaniu harmonogramu planowanych robót. Otrzymał zapewnienie rozmowy z marszałkiem województwa dolnośląskiego w sprawie zgłoszonego problemu. Podkreślił również znaczenie problemu „czerwonych stref”. W sprawach dotyczących sposobu organizacji wsparcia przekazał informacje, że przedsiębiorcy przygotowali zestaw ważnych dla nich pytań, które na piśmie zostaną przekazane z prośbą o udzielenie odpowiedzi.

Moim zdaniem powinny to być pytania dotyczące niżej wymienionych problemów:

1. Problem braku rozwiązań systemowego i szybkiego wsparcia przedsiębiorców w czasach kryzysu po powodzi. Pytanie o treści: Czy planuje się utworzenie np.: krajowego funduszu interwencji kryzysowej jako uzgodnionego społecznie trwałego mechanizmu wsparcia organizacyjnego i finansowego na okoliczność niezwłocznego reagowania w sytuacjach kryzysowych m.in. takich jak powódź?

2. Problem braku na obszarze bezpośrednio dotkniętym skutkami powodzi mechanizmu wsparcia doradczego i informacyjnego dla firm. Pytanie o treści: Czy jest możliwe uruchomienie do dyspozycji przedsiębiorców z ziemi kłodzkiej punktu informacyjno-doradczego organizującego bezpłatne wsparcie w projektach odbudowy po powodzi tj. przygotowanie wniosków o wsparcie, opracowywanie planów odbudowy, opracowanie biznesplanów, wsparcie eksperckie w transformacji energetycznej itp...?

3. Problem braku konsultacji z przedsiębiorcami proponowanych sposobów wsparcia. Pytanie o treści: Czy jest możliwość przeprowadzania konsultacji z środowiskiem przedsiębiorców proponowanych sposobów wspierania w odbudowie przed ostatecznym ich zatwierdzeniem?

4. Problem braku w skali powszechnej i łatwo dostępnej mechanizmów i instrumentów wsparcia finansowego. Pytanie o treści: Czy planuje się uruchomienie środków banków komercyjnych na finansowanie inwestycji w odbudowie po powodzi poprzez zastosowanie mechanizmu „dźwigni” w kredytach inwestycyjnych zainteresowanych banków z opcją dopłat do oprocentowania tych kredytów, ewentualnych dopłat do spłat ich kapitału przy wsparciu 100 proc. mechanizmu gwarancji bankowej państwa co najmniej dla firm, które nie mogą zabezpieczyć spłatę z powodu poniesionych w powodzi strat? W tym problemie, w związku z informacją o decyzji uruchomienia Programu wsparcia przedsiębiorstw dotkniętych powodzią i zawartą w nim opcją umorzenia spłaty w wysokości 90 proc. ograniczonego poziomem pomocy de minimis. Należy zadać pytanie: Czy z tego powodu, że wystąpienie powodzi ma charakter działania siły wyższej, występującej sporadycznie, jest możliwe, aby wymóg pomocy de minimis nie był brany pod uwagę lub był ustalany na odrębnych zasadach nieograniczających możliwość korzystania z tej formy wsparcia na zasadach opisanych w Rozporządzeniu UE?

W związku z informacją o zaproponowanym sposobie uruchomienia I transzy programu zrezygnowano z pytań szczegółowych. Stowarzyszenie odnie się do zaproponowanych rozwiązań po zapoznaniu się z nimi. Oczekuje, że dokumentacja wniosku o wsparcie nie będzie skomplikowana, a proces decyzyjny krótki.

5. Problem dostępu do wsparcia w skali umożliwiającej odbudowę na przykładzie gospodarstwa rybnego z Radochowa. Gospodarstwo zostało całkowicie zniszczone, a kwalifikacja tej formy działalności jako rolnicza nie daje gwarancji odbudowy, ponieważ poniesione straty są zdecydowanie większe niż te, które się proponuje rolnikom. Pytanie: Czy istnieje możliwość, aby gospodarstwa rybne lub podobne działalności dotknięte skutkami powodzi mogły korzystać ze wsparć dla firm?

6. Problem wsparcia w odbudowie gospodarki ziemi kłodzkiej. W trakcie dyskusji nie zostało wytłumaczone, co oznacza wsparcie pośrednie dla firm. W jaki sposób firmy, które potraciły zamówienia, będą mogły sobie uzyskać wsparcie. Pytanie: Kiedy będzie możliwe uzyskanie szczegółowych informacji o sposobach tej formy wsparcia? oraz drugie pytanie: Czy jest możliwe włączenie państwowych instytucji i mediów w aktywną promocję ofert gospodarczych ziemi kłodzkiej?

Tym wystąpieniem prowadzący otworzył dyskusję. Przedsiębiorcy mogli bezpośrednio zadawać pytania w sprawach ich dotyczących. Moim zdaniem zaproponowana formuła spotkania roboczego sprawdziła się. Nie było ono sztuczne. Mam nadzieję, że kolejne spowodują oczekiwane ułatwienia w pozyskiwaniu pomocy. Przedsiębiorcom należy się informacja o kompleksowym wsparciu obejmującym doradztwo w odbudowie, wsparciu finansowym w postaci dotacji i tanich kredytów oraz możliwości skorzystania z różnych form zabezpieczania podejmowanych zobowiązań w ramach gwarancji czy poręczeń uruchamianych przez państwo. W tych sprawach ważny jest czas, w jakim one zostaną wdrożone.

2.12.2024 **Jerzy Dudzik**

Foto **BP M. Wielichowskiej**